

**PROTOKOLL 7/2007 FÖRT VID SAMMANTRÄDE DEN 28 AUGUSTI
2007 KL 17, BOLINDERSALEN, TEKNISKA NÄMNDHUSET****Justerat:**

Ulla Hamilton

Åsa Romson

Närvarande:

Ordförande

Ulla Hamilton (m)

Vice ordförande

Åsa Romson (mp)

Ledamöter:

Lennart Jansson (m)

Lena Bring (m)

Torbjörn Erbe (m)

Per Ola Bosson (m)

Karin Karlsbro (fp)

Eva Louise Erlandson Slorach (s)

Malte Sigemalm (s)

Ulla Jöhnk (s)

Godfrey Etyang (s)

Stellan Hamrin (v)

Ersättare:

Nils Ingelström (m)

tjg

Björn Gülich (m)

Gustav Åkerblom (fp)

Gerd Sjöberg-Granlund (s)

Hassan Said Mahamed (s)

Carina Paulsson (s)

Fredrik Canerstam (s)

Tina Kratz (v)

Charles Berkow (mp)

Förhinder hade anmälts av ledamoten Daniel Valiollahi (m) och ersättarna Ulf Linder (m), Aysin Hartzell (m), Sten Collander (m) och Anders Broberg (kd).

Föredragande vid sammanträdet var direktör Gunnar Söderholm.

Dessutom var biträdande borgarrådssekreterare Karin Lundberg och miljöförvaltningens avdelningschefer närvarande.

§ 1**Justering**

Att jämte ordföranden justera dagens protokoll utsågs vice ordföranden Åsa Romson. Ordföranden meddelade att protokollet skulle justeras den 3 september 2007.

§ 2**Föregående protokoll**

Anmälades och antecknades att det vid nämndens sammanträde den 12 juni 2007 förda protokollet justerats i vederbörlig ordning.

§ 3**Personalinformation**

Ordföranden hälsade nya avdelningschefen för verksamhetsstöd Håkan Andersson och vikarierande avdelningschef för livsmedelsavdelningen Margareta Widell välkommen.

§ 4**Anmälningar av beslut enligt delegation**

Beslut om föreläggande och förbud vid vite vid infordrande av uppgift eller utredning som behövs i tillsynen, *bilaga 90*

Beslut om föreläggande och förbud utan vite, *bilaga 91*

Beslut om att lämna klagomål utan åtgärd, *bilaga 92*

Beslut om avvisning av överklaganden som kommit in för sent, *bilaga 93*

Beslut om yttrande till centrala myndigheter av främst enkel art, *bilaga 94*

Beslut om upphandling och inköp av rutinmässig beskaftenhet för verksamhetens löpande behov, *bilaga 95*

Beslut i personalärenden, *bilaga 96*

Beslut om yttrande enligt 6 kap 4 § miljöbalken, *bilaga 97*

Beslut om yttrande över remisser från länsstyrelsen i ärenden om tillstånd till miljöfarlig verksamhet, *bilaga 98*

Beslut om tillstånd till avloppsanläggning, *bilaga 99*

Beslut om tillstånd enligt de lokala hälsoskyddsföreskrifterna till viss djurhållning inom område med detaljplan, *bilaga 100*

Beslut om fastställande och ändring av avgifter för prövning och tillsyn, miljöbalken, *bilaga 101*

Beslut om påförande av miljösanktionsavgift, *bilaga 102*

Beslut om godkännande och återkallelse för livsmedelslokaler, *bilaga 103*

Beslut om fastställande och ändring av avgift för tillsyn m.m., livsmedelslagen. *Bilaga 104*

Beslut om fastställande och ändring av avgift för tillsyn m.m., djurskyddslagen, *bilaga 105*

Beslut om omhändertagande av djur, *bilaga 106*

Beslut om tillstånd till kennel-, ridskole- och pälsdjursuppfödningens verksamhet, *bilaga 107*

Beslut om yttranden över remisser från stadsbyggnadsnämnden i ärenden om bygglov ifråga om ny- och ombyggnad av byggnader och lokaler m.m., *bilaga 108*

Beslut om yttranden över remisser från stadsbyggnadsnämnden i ärenden om detaljplaner av mindre omfattning – s.k. enkelt planförfarande enl 5 kap 28 § plan- och bygglagen, *bilaga 109*

Beslut om yttranden över remisser från stadsbyggnadsnämnden i ärenden om detaljplaner där miljö- och hälsoskyddsnämndens remissvar över detaljplaneprogram tillgodosetts, *bilaga 110*

Beslut om yttranden över remisser från stadsbyggnadsnämnden i ärenden om detaljplaner av enkel karaktär, *bilaga 111*

Beslut om yttranden i ärenden enligt alkohollagen, *bilaga 112*.

§ 5

Betänkande Alltid redo! En ny myndighet mot olyckor och kriser (SOU 2007:31)

Remiss från kommunstyrelsen

Dnr 2007-003607-217

Förvaltningens förslag till yttrande framgick av tjänsteutlåtande den 13 augusti 2007.

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslöt enligt förvaltningens förslag att

1. som yttrande över remissen överlämna och åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande.

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

§ 6

Inköpskort/privatkort till anställda

Dnr 2007-004941-111

Direktören anmälde förvaltningens förslag i tjänsteutlåtande den 6 augusti 2007.

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslöt enligt förvaltningens förslag att

1. uppdra åt förvaltningschefen att besluta vem som ska ha inköpskort där maxbeloppet per inköp är 5 000 kr och maxbeloppet per månad är 15 000 kr
2. uppdra åt förvaltningschefen att besluta vem som ska ha privatkort med personligt betalningsansvar.

§ 7

Kommunal energirådgivning i samverkan med länets kommuner Dnr 2007-004946-212

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnamnden beslöt

1. att i huvudsak bifalla förvaltningens förslag till beslut
2. därutöver anföra följande.

”Att samverka med övriga kommuner i dessa frågor framstår som rationellt och resursbesparande. Det är dock viktigt att kommunerna i den här typen av verksamheter inte slår undan fötterna på de privata företag som verkar inom samma bransch. Det är också viktigt att skaffa sig kunskap om vilken nytta och genomslag detta samarbete får. Vi uppdrar därför till förvaltningen att efter ett år återkomma med en uppföljning och utvärdering av verksamheten.”

Ärendet

Direktören anmälde förvaltningens förslag i tjänsteutlåtande den 12 juli 2007.

Yrkanden

Ledamoten Eva Louise Erlandson Slorach (s) med instämmande av ledamoten Stellan Hamrin (v) yrkade enligt förvaltningens förslag att miljö- och hälsoskyddsnamnden skulle besluta

1. uppdra åt miljöförvaltningen att ingå ett nytt 3-årigt samarbetsavtal med vissa kommuner i länet samt KSL avseende kommunal energirådgivning, under förutsättning att avtalet i huvudsak utformas enligt föreliggande förslag.

Ordföranden Ulla Hamilton (m) med instämmande av ledamoten Karin Karlsbro (fp) och vice ordföranden Åsa Romson (mp) yrkade att miljö- och hälsoskyddsnamnden skulle besluta

1. att i huvudsak bifalla förvaltningens förslag till beslut
2. därutöver anföra följande.

”Att samverka med övriga kommuner i dessa frågor framstår som rationellt och resursbesparande. Det är dock viktigt att kommunerna i den här typen av verksamheter inte slår undan fötterna på de privata företag som verkar inom samma bransch. Det är också viktigt att skaffa sig kunskap om vilken nytta och genomslag detta samarbete får. Vi uppdrar därför till förvaltningen att efter ett år återkomma med en uppföljning och utvärdering av verksamheten.”

Beslut

Efter framställda propositioner enligt dessa yrkanden beslöt miljö- och hälsoskyddsnamnden utan omröstning bifalla ordförande Ulla Hamiltons yrkande.

Reservationer

Ledamöterna Eva Louise Erlandsson Slorach (s), Malte Sigemalm (s), Ulla Jöhnk (s), Godfrey Etyang (s) och Stellan Hamrin (v) med hänvisning till sitt yrkande.

§ 8
Medborgarenkät 2007
Dnr 2007-004947-111

Direktören anmälde förvaltningens förslag i tjänsteutlåtande den 16 juli 2007.

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnamnden beslöt enligt förvaltningens förslag att

1. uppdra åt miljöförvaltningen att direktupphandla USK enligt offert, alternativ B, 694 000 SEK, för att genomföra Medborgarenkät 2007.

Särskilt uttalande

Ordföranden Ulla Hamilton (m), ledamöterna Lennart Jansson (m), Lena Bring (m), Torbjörn Erbe (m), Per Ola Bosson (m) och Karin Karlsbro (fp) samt tjänstgörande ersättaren Nils Ingelström (m).

”Vi godkänner förvaltningens förslag till beslut men måste påpeka att uppdrag av den här typen alltid bör föregås av en bredare upphandling.”

§ 9
Remiss av Stockholms miljöprogram 2007 – 2010
Dnr 2007-003586-217

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnamnden beslöt

1. att i huvudsak bifalla förvaltningens förslag till beslut
2. därutöver anföra följande.

”Genomförande

Vi delar inte fullt ut förvaltningens förslag. Staden har ett integrerat ledningssystem där miljömålen redan ingår. Att ovanpå detta lägga ytterligare miljöledningsstandards kommer endast att skapa förvirring och medföra ytterligare administration. Det övergripande uppföljningsansvaret vilar på stadsledningskontoret. Detta faller sig naturligt eftersom miljöprogrammet är ett förvaltningsövergripande dokument.

Budget

Vi ställer oss frågande till förvaltningens krav på extra budgetmedel eftersom arbetet med miljöprogrammet tidigare legat inom ramen för den ordinarie budgeten.

Synpunkter på delmålen

Inledningsvis vill vi påpeka att miljöprogrammet i dess nuvarande utformning tar avstamp där lagen slutar. Programmet är stadens ambition utöver det som är nödvändigt att göra. Ibland kan gränsdragningen vara svår men utgångspunkten måste ändå bli att det som staden uppenbart är skyldig att arbeta med faller utanför programmets mål.

Delmål 1.1

Förvaltningens förslag på precisering strider i första punkten mot stadens upphandlingspolicy och i andra punkten är målet ett lagkrav som staden ändå måste leva upp till.

Delmål 1.5

Ett uppdrag om biogasstrategi finns redan. Staden arbetar aktivt med dessa frågor och vi ser inget behov av den föreslagna formuleringen.

Delmål 2.1

Förvaltningens förslag att utöka faktarutan med de ytterligare miljögifterna är motiverat och förslaget bör föranleda en översyn och komplettering av befintlig faktaruta.

Delmål 3.1.

De första två punktförslagen är välformulerade. Förslaget att all användning av fossil eldningsolja skall fasas ut under perioden går inte att ta ställning till utan ytterligare underlag över hur många pannor som är i drift idag.

Vi anser inte att faktarutan behöver kompletteras såsom föreslås.

Delmål 3.2

Vi ser ingen anledning att utöka ett redan omfattande dokument med föreslagen faktaruta.

Delmål 3.3.

Andra punkten i förslaget skulle komma att innebära så enorma kostnader att vi i det här läget inte anser det motiverat att ställa oss bakom det.

Delmål 4.1

Vi föredrar den föreslagna preciseringen av delmålet framför förvaltningens förslag. Uppföljningsansvaret för delmålet bör stanna på stadsbyggnadsnämnden.

Delmål 4.2

Befintlig text ses över mot bakgrund av förvaltningens förslag till formulering.

Delmål 4.6

Förslaget att ändra målet från verka för till ska medför en del problem eftersom det saknas faktisk rådighet över hela det avrinningsområde som påverkar den ekologiska statusen i sjöarna inom kommunen.

Delmål 5.1.

Vi anser att det finns en problematik att kvantifiera målet eftersom mängden avfall följer konjunkturen. I kommunens avfallsplan preciseras målen för avfallsminskning på ett tillräckligt tydligt sätt.

Delmål 5.2

Det finns inte behov av några ytterligare kompletteringar i faktarutan.

Mål 6

Vi anser inte att föreslagna komplettering till översikten är nödvändig.

För egen del föreslår vi att texten under översikten i femte stycket ändras till ”Långvarig exponering i elektromagnetiska fält vid nivåer högre än gränsvärdena kan påverka hälsan. Om åtgärder som generellt minskar exponeringen, kan vidtas till rimliga kostnader och konsekvenser i övrigt, bör man sträva efter att reducera fält som avviker starkt från vad som kan anses normalt i den aktuella miljön. När det gäller nya elanläggningar och byggnader bör man vid planeringen sträva efter att utforma och placera dessa så att exponeringen begränsas”

Delmål 6.2

Målformuleringen bör kvarstå men kompletteras med det förslag som förvaltningen har.

Förslag till kompletterande mål inom målområdet 6

Vi ställer oss positiva till de ytterligare två målen som förvaltningen föreslår.”

Ärendet

Förvaltningens förslag till yttrande framgick av tjänsteutlåtande den 28 maj 2007.

Yrkanden

Ordföranden Ulla Hamilton (m) med instämmande av ledamoten Karin Karlsbro (fp) yrkade att miljö- och hälsoskyddsnämnden skulle besluta

1. att i huvudsak bifalla förvaltningens förslag till beslut
2. därutöver anföra följande.

”Genomförande

Vi delar inte fullt ut förvaltningens förslag. Staden har ett integrerat ledningssystem där miljömålen redan ingår. Att ovanpå detta lägga ytterligare miljöledningsstandards kommer endast att skapa förvirring och medföra ytterligare administration. Det övergripande uppföljningsansvaret vilar på stadsledningskontoret. Detta faller sig naturligt eftersom miljöprogrammet är ett förvaltningsövergripande dokument.

Budget

Vi ställer oss frågande till förvaltningens krav på extra budgetmedel eftersom arbetet med miljöprogrammet tidigare legat inom ramen för den ordinarie budgeten.

Synpunkter på delmålen

Inledningsvis vill vi påpeka att miljöprogrammet i dess nuvarande utformning tar avstamp där lagen slutar. Programmet är stadens ambition utöver det som är nödvändigt att göra. Ibland kan gränsdragningen vara svår men utgångspunkten måste ändå bli att det som staden uppenbart är skyldig att arbeta med faller utanför programmets mål.

Delmål 1.1

Förvaltningens förslag på precisering strider i första punkten mot stadens upphandlingspolicy och i andra punkten är målet ett lagkrav som staden ändå måste leva upp till.

Delmål 1.5

Ett uppdrag om biogasstrategi finns redan. Staden arbetar aktivt med dessa frågor och vi ser inget behov av den föreslagna formuleringen.

Delmål 2.1

Förvaltningens förslag att utöka faktarutan med de ytterligare miljögifterna är motiverat och förslaget bör föranleda en översyn och komplettering av befintlig faktaruta.

Delmål 3.1.

De första två punktförslagen är välformulerade. Förslaget att all användning av fossil eldningsolja skall fasas ut under perioden går inte att ta ställning till utan ytterligare underlag över hur många pannor som är i drift idag.

Vi anser inte att faktarutan behöver kompletteras såsom föreslås.

Delmål 3.2

Vi ser ingen anledning att utöka ett redan omfattande dokument med föreslagen faktaruta.

Delmål 3.3.

Andra punkten i förslaget skulle komma att innebära så enorma kostnader att vi i det här läget inte anser det motiverat att ställa oss bakom det.

Delmål 4.1

Vi föredrar den föreslagna preciseringen av delmålet framför förvaltningens förslag.

Uppföljningsansvaret för delmålet bör stanna på stadsbyggnadsnämnden.

Delmål 4.2

Befintlig text ses över mot bakgrund av förvaltningens förslag till formulering.

Delmål 4.6

Förslaget att ändra målet från verka för till ska medför en del problem eftersom det saknas faktisk rådighet över hela det avrinningsområde som påverkar den ekologiska statusen i sjöarna inom kommunen.

Delmål 5.1.

Vi anser att det finns en problematik att kvantifiera målet eftersom mängden avfall följer konjunkturen. I kommunens avfallsplan preciseras målen för avfallsminskning på ett tillräckligt tydligt sätt.

Delmål 5.2

Det finns inte behov av några ytterligare kompletteringar i faktarutan.

Mål 6

Vi anser inte att föreslagna komplettering till översikten är nödvändig.

För egen del föreslår vi att texten under översikten i femte stycket ändras till ”Långvarig exponering i elektromagnetiska fält vid nivåer högre än gränsvärdena kan påverka hälsan. Om åtgärder som generellt minskar exponeringen, kan vidtas till rimliga kostnader och konsekvenser i övrigt, bör man sträva efter att reducera fält som avviker starkt från vad som kan anses normalt i den aktuella miljön. När det gäller nya elanläggningar och byggnader bör man vid planeringen sträva efter att utforma och placera dessa så att exponeringen begränsas”

Delmål 6.2

Målformuleringen bör kvarstå men kompletteras med det förslag som förvaltningen har.

Förslag till kompletterande mål inom målområdet 6

Vi ställer oss positiva till de ytterligare två målen som förvaltningen föreslår.”

Vice ordföranden Åsa Romson (mp) yrkade att miljö- och hälsoskyddsnämnden skulle besluta

1. att i huvudsak bifalla miljöförvaltningens förslag till beslut
2. att uttala att delmål 1.3 bör preciseras till att trafikens utsläpp minskar så att miljö kvalitetsnormerna klaras
3. att uttala att det bör införas ytterligare ett mål under område 1 om att vägtrafiksystemets ytanspråk inte ska öka per capita
4. att uttala att det bör införas ytterligare ett mål under område 2 om att verka för att andelen miljöanpassade varor som säljs i Stockholm ökar
5. att uttala att delmålet för offentlig upphandling av ekologiska livsmedel sätts till 40 %
6. att uttala att delmålet 3.3 bör skärpas till 20 % minskning av klimatgasutsläpp per capita
7. att uttala att delmålet 3.2 bör skärpas till att all el som staden köper ska vara miljömärkt
8. att uttala att delmålet 4.2 omformuleras till exploatering av obebyggda mark- och vattenområden ska kompenseras så att likvärdiga ekologiska tjänster bevaras i närområdet
9. att uttala att det bör införas ytterligare ett mål under område 5 om att staden ska verka för att 35% av matavfallet behandlas biologiskt
10. att uttala att det bör införas ytterligare ett mål under område 6 om att antalet Stockholmare som utsätts för starka magnetfält minskar
11. att uttala att det bör förberedas ett nytt målområde: Sund utomhusmiljö
12. därutöver anföra följande.

”Övergripande

Medborgardialogen är viktig för miljöprogrammets måluppfyllnad. Tyvärr har den borgerliga alliansen lagt ner konsumentförvaltningen och Agenda 21-arbetet, samt starkt bantat informationsarbetet på miljöförvaltningen. Detta försvårar möjligheterna för kommunen att jobba aktivt med att verka för målen som riktar sig till medborgare och andra externa aktörer.

Miljöeffektiva transporter

Det behövs ytterligare ett mål under område 1 om att vägtrafiksystemets ytanspråk inte ska öka per capita. Detta mål fanns i miljöprogrammet 2002-2006 och syftar till att Stockholm inte ska gå mot en markanvändning där allt större yta krävs för transporter och staden glesas ut.

Stadens möjligheter att upphandla miljöbättre arbetsmaskiner och entreprenader bör också understrykas i det nya programmet då en sådan aktiv upphandling kan minska utsläppen och bullret från arbetsfordon väsentligt.

Gifrfria varor och byggnader

Delmålet för offentlig upphandling av ekologiska livsmedel är för lågt. Det bör sättas till 40 %. Regeringen har fastslagit att offentlig upphandling av ekologiska livsmedel bör nå 25% redan 2010, i Stockholm kom flera stadsdelsnämnder upp över 15% redan 2006. Att välja konventionellt producerade livsmedel istället för ekologiska bidrar till en mängd miljöproblem, bl a övergödningen av Östersjön.

Det behövs ett ytterligare mål om att verka för att andelen miljöanpassade varor, inklusive ekologiska livsmedel, som säljs i Stockholm ökar. Staden kan göra mycket för att underlätta för

miljöanpassad försäljning och på det viset både bidra till bättre miljö och stärka miljöföretagen lokalt.

Ett stort problem för arbetet att minska gifterna och energieffektivisera byggandet är att det saknas krav på lägsta nivå när det gäller energiutsläpp och miljöpåverkan vid allt byggande. Tidigare utgjordes detta av programmet för miljöanpassat byggande, vilket den borgerliga alliansen tagit bort som styrdokument.

Hållbar energianvändning

Delmålet 3.3 bör skärpas för att säkerställa att Stockholm når nollutsläpp senast 2030 vilket Miljöpartiet anser är både nödvändigt och möjligt. Det finns flera relativt enkla åtgärder som kan minska utsläppen redan under denna programperiod, t ex fossilfri fjärrvärme och individuell debitering för värme och varmvatten. Eftersom både energieffektivisering och utbyte till förnyelsebara källor kan användas för CO₂-minskningar så är det mer rimligt att ha ett högre krav, enbart ett stopp för koleldningen i Värtan (vilket staden som delägare i högsta grad kan påverka) skulle innebära flera procent jämfört med idag.

Delmål 3.2 bör skärpas till att all el som staden köper ska vara miljömärkt, att mjuka upp skrivningen till 'bör' och tala om att 'om inte orimliga kostnader' gör målet otydligt för nämnder och styrelser att följa.

Hållbar användning av mark och vatten

Delmål 4.1 bör preciseras så att 'bevara' tydligt innebär beslut om bevarande över tid, t ex som naturreservat el dyl. Delmål 4.2 om kompensation behöver tydliggöras enligt ovan för att inte värdet av Stockholms grönmärka ska minska. Det har redan gjorts mycket arbete för att reglemässigt kompensera förluster av olika 'tjänster' som grönmärken ger oss, biologisk mångfald, skönhet, rekreation m.m. Med allt fler människor i staden är det allt viktigare att räkna också med de mervärden som naturen ger.

Miljöeffektiv avfallshantering

Det behövs ett nytt delmål om att staden ska verka för att 35% av matavfallet behandlas biologiskt (rötas, komposteras) vilket också är nationellt mål. Att radikalt öka insamlingen och rötningen av matavfall är både god kretsloppspolitik och ger välbehövligt tillskott till stadens biogasproduktion.

Sund inomhusmiljö

Delmålet att antalet Stockholmare som utsätts för starka magnetfält minskar, och som fanns i miljöprogrammet 2002-2006 bör läggas till förslaget till nytt program.

Förbered ett nytt målområde: Sund utomhusmiljö

Många människor bor eller arbetar i Stockholm i fastigheter som ligger i dammiga, bullriga och fula miljöer utan tillgång till tillräckligt med dagsljus, frisk luft eller grönska. Många skolgårdar i staden är direkt ovärdiga så som trygga och kreativa lekmiljöer för våra barn. Många anställda har ingen eller små möjlighet att kunna ta sig ut under raster för att få en nypa frisk luft. Möjligheten att på lediga dagar ta en utflykt i naturen minskar genom stadens expansion och allt större barriärer av vägar och järnvägar.

Vi vet genom aktuell forskning att tillgång till vegetativ grönska påverkar oss på många sätt; den förmår filtrera bort farliga partiklar och dam från luften, syresätter luften vi andas, bidrar till ett

jämnare och behagligare klimat och de gör den fysiska stadsmiljön vackrare. Grönska i stadsmiljön är inte längre en fråga om lyx, grönskan är essentiell för hur vi fungerar som människor och sociala varelser. Konsekvenserna av en dålig utemiljö kostar samhället mycket i både dålig hälsa och minskad trivsel. Under planperioden för detta miljöprogram bör förberedelser för ytterligare ett målområde, sund utomhusmiljö, göras. Exempel på delmål kan vara: andelen personer som från bostaden har gångavstånd till större park eller grönområde ökar; alla barn i skolor och förskolor har tillgång till raster eller regelbunden aktivitet på grönmark.”

Ledamoten Eva Louise Erlandsson Slorach (s) yrkade att miljö- och hälsoskyddsnämnden skulle besluta

1. i huvudsak tillstyrka förvaltningens yttrande
2. miljöprogrammet fastställer indikatorerna för uppföljningen av stadens övergripande mål
3. medelkoncentration av koppar i rötslam redovisas
4. mål sätts för minskning av andelen icke förnyelsebara bränslen i fjärrvärmeproduktionen
5. mål sätts för minskning av andelen Stockholmare som utsätts för starka kraftfrekventa fält (magnetfält)
6. därutöver anföra följande.

”Detta miljöprogram bygger till avgörande delar på det miljöprogram som den förra majoriteten tog fram våren 2006. Flera mål och indikatorer saknas dock och det är viktigt att indikatorerna fastställs i samband med miljöprogrammet och inte, som föreslås i dokumentet, skjuts upp till senare behandling. Risken är då att framtagandet av dessa viktiga indikatorer dröjer alltför länge och utformningen av dessa kommer att bli olikartade när olika nämnder och styrelser ska formulera dessa.

Dessutom innebär denna konstruktion att svårigheterna ökar att få ett webbaserat redovisnings- och uppföljningssystem. Dagens unika och webbaserade ”Miljöbarometer” riskerar bli nedlagd med denna konstruktion. Det vore mycket olyckligt om detta sker.

Vi anser att det är viktigt att de mål som den borgerliga majoriteten nu tagit bort enligt följande, bör föras in: *medelkoncentrationen av koppar i rötslammet* bör redovisas då stora mängder koppar i dricksvatten, enligt aktuell forskning, är hälsovådligt. Det finns visserligen olika uppfattningar om hur farligt koppar är, vissa hävdar (kopparindustrin) att det i mindre mängder är naturligt och hälsosamt, men försiktighetsprincipen gör att vi anser att en återhållsam inställning bör finnas till kopparanvändning i byggnader och att mängden koppar i rötslammet därför bör mätas.

Målsättning bör i likhet med tidigare sättas upp för *andel förnyelsebara bränslen i fjärrvärmeproduktion*. Uppvärmning utgör normalt sett en mycket stor andel av de ohälsosamma utsläpp som sker i en storstad.

Andel som utsätts för starka kraftfrekventa fält bör redovisas. Även här finns delade meningar om hur farligt detta är men i enlighet med försiktighetsprincipen bör detta som tidigare mätas och redovisas. Om inte detta sker kommer ingen hänsyn tas till byggande av bostäder intill kraftledningar och kraftstationer i samband med fysisk planering och bygglovshantering. Det vore mycket allvarligt.

Det bör framhållas att det inte går att avgöra vilken effekt miljöprogrammet kommer att ha förrän vi ser hur respektive nämnd och styrelse kommer att implementera programmet och vilka

konkreta mål och indikatorer som i praktiken kommer att användas. En svaghet med det förslag som behandlas är att ingen kritisk instans kommer att granska det faktiska miljöarbete som respektive nämnd och bolag kommer att arbeta med. Det ställer stora krav på den politiska ledningen eftersom risken är att åtgärder som kommer i konflikt med andra mål på respektive område aldrig kommer att aktualiseras.

Det bör också framhållas att förslaget till miljöprogram, så som det nu behandlas, inte kommer att uppnå någon effekt som kräver mer än de resurser och det utrymme som respektive nämnds ordinarie verksamhet medger. Det finns inga resurser, utöver de som är avsatta för ordinarie verksamhet, som kan användas för investeringar eller verksamhetsutveckling. Det är mycket bekymmersamt. Överhuvudtaget innebär den nya majoritetens politik att utrymmet för proaktivt agerande och utvecklingsarbete kopplat till miljöambitioner är obefintligt. Det finns därför skäl att befara att programmet enbart kommer att stanna vid vackra ord utan att ge någon nämnvärd effekt i form av nydaning eller omställning av kommunen och staden i miljövänlig riktning. För att undvika det bör indikatorer behandlas samtidigt med programmet och den linje stadens nya ledning hittills följt – att ej avsätta ekonomiska resurser för miljöinsatser – bytas till en proaktiv hållning som medger nytänkande och verklig omställning och utveckling av staden.”

Ledamoten Stellan Hamrin (v) yrkade att miljö- och hälsoskyddsnämnden skulle besluta

1. i huvudsak godkänna förvaltningens förslag
2. därutöver anföra följande.

”Det ursprungliga förslaget är ofullständigt med alltför låga och otydliga krav och kräver en omfattande bearbetning. Vi återkommer i kommunstyrelsen med mer konkreta förslag på förändringar av förslaget.

Förvaltningens synpunkter har klart förbättrat förslaget men kraven på minskningar av trafikens miljöbelastning måste stärkas. Såväl kommunal som annan konsumtion måste ske i form av miljömärkta produkter. Exploatering av grönområden måste starkt begränsas och upphöra vad gäller vattenområden. Sjöar och vattendrag ska vara återställda före år 2015. Kvaliteten på stadens vattenhantering ska successivt förbättras och alla delar av stadens vatten- och renhållningsfunktioner ska till största delen ske i kommunal regi. Stockholms totala belastning på Östersjön ska före år 2015 vara reducerad till vad Östersjön tål. Staden ska bygga upp en egen produktion av förnybar energi och den totala energiproduktionen måste före år 2030 baseras på förnybara energikällor. Starkt skärpta regler måste skapas för att begränsa strålningen i all offentlig miljö och ett nytt delmål rörande utemiljön ska skapas. Tydligare skrivningar och mer resurser behövs för uppföljningen av programmet.”

Beslut

Efter framställda propositioner enligt dessa yrkanden beslöt miljö- och hälsoskyddsnämnden utan omröstning bifalla ordföranden Ulla Hamiltons yrkande.

Reservationer

Vice ordföranden Åsa Romson (mp) med hänvisning till sitt yrkande.

Ledamöterna Eva Louise Erlandsson Slorach (s), Malte Sigemalm (s), Ulla Jöhnk (s) och Godfrey Etyang (s) med hänvisning till sitt yrkande.

Ledamoten Stellan Hamrin (v) med hänvisning till sitt yrkande.

Ersättaryttrande

Ersättaren Gustav Åkerblom (fp).

”Ersättarreservation angående: Mål 3 - Hållbar energianvändning, delmål 3.2 - Upphandlad el i stadens egna verksamheter bör uppfylla kraven för miljömärkning

Delmålet ska formuleras. Staden bör vid sin upphandling av el för stadens egna fastigheter välja el som är producerad av bränsle som inte bidrar till koldioxidutsläpp.

Enligt miljöförvaltningens förslag bör den el som staden upphandlar vara miljömärkt el. Sådan el är enligt definition, el som produceras av vattenkraft och vindkraft.

Staden bör ändra sin målsättning så att även el producerad av kärnkraft kan användas. Kärnkraftproducerad el ger inte några utsläpp av klimatpåverkande koldioxidutsläpp. El från kärnkraft är idag det lämpligaste sättet att producera el utan att produktionen bidrar till klimatförändringarna.

Sverige använder i dag el som till ca 50 % framställs av kärnkraft och till nästan 50 % av vattenkraft. Att kräva att Stockholms stad enbart ska använda miljömärkt el innebär, vid den begränsade elproduktion som vi har i Sverige, att Stockholm låter någon annan upphandla den kärnkraftproducerade elen. Detta bidrar inte på något sätt till en bättre miljö.

Miljömärkt el kostar mer än annan el – en kostnad som betalas av Stockholms invånare och som kan undvikas om staden även tillåts upphandla el som framställs av kärnkraft.”

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

§ 10

Förslag till renhållningsordning för Stockholms kommun inklusive föreskrifter och avfallsplan 2008-2012

Remiss från trafik- och renhållningsnämnden

Dnr 2007-004252-300

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslöt

1. i huvudsak bifalla förvaltningens förslag till beslut
2. därutöver anföra följande.

”Förvaltningen lämnar inga synpunkter på avfallsplanen men vi kan konstatera att särskilt målen under målområde tre stämmer dåligt överrens med de mål som finns i det nya miljöprogram som nu är ute på remiss. Miljöprogrammet är ett övergripande styrdokument för staden och avfallsplanen ska konkretisera de mål som där anges för avfallshanteringen. Vi förutsätter därför att avfallsplanen revideras så att den stämmer överrens med stadens övergripande mål i miljöprogrammet.

Vi delar de synpunkter som förs fram av förvaltningen avseende renhållningsordningen men vi ställer oss tveksamma till om det verkligen finns laglig grund för en kommun att föreskriva en skyldighet för den enskilde att sortera sådant avfall som faller inom ramen för producentansvaret såsom gjorts i § 42. För det fall detta är möjligt föreslår vi istället att formuleringen i § 42 ändras från ”ska” till ”bör”.

Ärendet

Förvaltningens förslag till yttrande framgick av tjänsteutlåtande den 7 augusti 2007.

Yrkanden

Ordföranden Ulla Hamilton (m) med instämmande av ledamoten Karin Karlsbro (fp) yrkade att miljö- och hälsoskyddsnämnden skulle besluta

1. i huvudsak bifalla förvaltningens förslag till beslut
2. därutöver anföra följande.

”Förvaltningen lämnar inga synpunkter på avfallsplanen men vi kan konstatera att särskilt målen under målområde tre stämmer dåligt överrens med de mål som finns i det nya miljöprogram som nu är ute på remiss. Miljöprogrammet är ett övergripande styrdokument för staden och avfallsplanen ska konkretisera de mål som där anges för avfallshanteringen. Vi förutsätter därför att avfallsplanen revideras så att den stämmer överrens med stadens övergripande mål i miljöprogrammet.

Vi delar de synpunkter som förs fram av förvaltningen avseende renhållningsordningen men vi ställer oss tveksamma till om det verkligen finns laglig grund för en kommun att föreskriva en skyldighet för den enskilde att sortera sådant avfall som faller inom ramen för producentansvaret såsom gjorts i § 42. För det fall detta är möjligt föreslår vi istället att formuleringen i § 42 ändras från ”ska” till ”bör”.

Vice ordföranden Åsa Romson (mp) med instämmande av ledamoten Stellan Hamrin (v) yrkade att miljö- och hälsoskyddsnämnden skulle besluta

1. att i huvudsak bifalla miljöförvaltningens förslag till beslut.
2. att uttala att avfallsplanens delmål 1.1 bör lyda att avfallsmängden till slutet av planperioden minskar med 10%.
3. att uttala att delmål 3.1 bör lyda att hushållsavfallet ska materialåtervinnas till minst 50% och det biologiska avfallet återvinnas biologiskt till minst 35%
4. att uttala att delmål 3.2 bör lyda att minst 35% av matavfallet från restauranger ska återvinnas biologiskt
5. därutöver anföra följande.

”Mängden avfall är mycket stort och ökar i Stockholm, även räknat per invånare. Det behövs krafttag för att vända trenden och minska mängden avfall. Samtidigt måste nyttjandegraden öka i systemet, mer kretslopp helt enkelt. Det behöver bli lättare att återanvända och lättare att återvinna. Avfallsplanens delmål att inte öka avfallsmängderna bör skärpas så att målet är att till slutet av planperioden ha nått tio procents minskning.

Samhället gör stora förluster genom att avfall inte nyttjandegörs i större utsträckning. Stockholm ligger långt efter andra kommuner och statliga mål när det gäller både mängden materialåtervunnet avfall och andelen biologiskt avfall som återvinns genom biologisk behandling. En ambitionshöjning skulle bland annat ge bättre förutsättningar för biogas som miljövänligt fordonbränsle. En skärpning av delmålen till mål tre är därför nödvändig.

På sikt bör staden överväga en vision om Nollavfall, d.v.s. att allt organisk avfall går till biologisk behandling och annat avfall går till återanvändning eller materialåtervinning.”

Ledamoten Eva Louise Erlandsson Slorach (s) yrkade att miljö- och hälsoskyddsnämnden skulle besluta

1. i huvudsak tillstyrka förvaltningens förslag till yttrande
2. förorda att insamlingsmålet för matavfall från restauranger, storkök och butiker och matavfall från hushåll delas upp i två olika delmål
3. därutöver anföra följande.

”Förutsättningarna att i Stockholm samla in matavfall från restauranger, storkök och butiker å ena sidan och matavfall från hushållen i Stockholm ser helt olika ut. Det är därför, trots att de nationella målen är utformade på detta sätt, mer ändamålsenligt i vår stad att dela upp dessa delmål så att ambitionsnivån för insamling från storhushåll blir högre medan ambitionsnivån för privathushåll blir oförändrat eller något sänkt.”

Beslut

Efter framställda propositioner enligt dessa yrkanden beslöt miljö- och hälsoskyddsnämnden utan omröstning bifalla ordföranden Ulla Hamiltons yrkande.

Reservationer

Vice ordföranden Åsa Romson (mp) och ledamoten Stellan Hamrin (v) med hänvisning till sitt yrkande.

Ledamöterna Eva Louise Erlandsson Slorach (s), Malte Sigemalm (s), Ulla Jöhnk (s) och Godfrey Etyang (s) med hänvisning till sitt yrkande.

§ 11

Överklagande av länsstyrelsens beslut att återförvisa ärendet för ytterligare utredning med anledning av luktstörning i bostad

Dnr 2005-002235-350

Sk

Direktören anmälde förvaltningens förslag i tjänsteutlåtande den 13 juli 2007.

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslöt enligt förvaltningens förslag att

1. fullfölja överklagandet av länsstyrelsens beslut
2. återropa miljöförvaltningens tjänsteutlåtande till stöd för överklagandet.

§ 12**Upphävande av sex beslut om miljöstraffavgift för förskole- och skollokaler****Dnr 2006-006869-355****Skr**

Direktören anmälde förvaltningens förslag i tjänsteutlåtande den 6 augusti 2007.

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslöt enligt förvaltningens förslag att

1. upphäva och återkalla nämndens skilda beslut om miljöstraffavgift för överträdelse av dels Kungsholmens stadsdelsnämnd i Stockholms stad, org nr 212000-0142, Box 49039, 100 28 Stockholm och dels Innerstadens Waldorfskoleförening, org.nr 802404-0001, att ta i bruk nya förskole- eller skollokaler utan föregående anmälan till miljö- och hälsoskyddsnämnden, i följande ärenden:
  - 2006-006869-355, förskolan Skogsmarken, beslut den 13 februari 2007, § 10,
  - 2006-006274-355, förskolan Lilla Serafen, beslut den 13 februari 2007, § 10
  - 2006-006809-355, förskolan Spårvagnen, beslut den 17 januari 2007
  - 2006-006783-355, förskolan Luxviken, beslut den 17 januari 2007
  - 2006-006782-355, förskolan Vita Villan, beslut den 17 januari 2007 och
  - 2006-006118-355, Innerstadens Waldorfskola, beslut den 16 januari 2007
- 2 utöver stadsdelsnämnden underrätta Kammarkollegiet för den verkställighetsåtgärd som beslutet kräver.

§ 13**Överklagande av miljödomstolens beslut att återförvisa ärende om bullerstörning från restaurang Ett litet kök till bostad för ytterligare utredning****Dnr 2004-001801-350****Skr**

Direktören anmälde förvaltningens förslag i tjänsteutlåtande den 14 augusti 2007.

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslöt enligt förvaltningens förslag att

1. fullfölja överklagandet av Miljödomstolens beslut
2. hemställa om prövningstillstånd
3. åberopa miljöförvaltningens tjänsteutlåtande till stöd för överklagandet.

§ 14**Överklagande av länsstyrelsens beslut att återförvisa ärende om bullerstörning från restaurang Mården till bostad för ytterligare utredning****Dnr 2005-000231-350****Skr**

Direktören anmälde förvaltningens förslag i tjänsteutlåtande den 11 juli 2007.

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslöt enligt förvaltningens förslag att

1. fullfölja överklagandet av länsstyrelsens beslut
2. återropa miljöförvaltningens tjänsteutlåtande till stöd för överklagandet.

§ 15

**Överklagande av länsstyrelsens beslut att upphäva beslut att förelägga fastighetsägare att vidta åtgärder mot för höga radongashalter samt att utföra kontrollmätningar av radon
Dnr 2005-005320-379**

Skr

Direktören anmälde förvaltningens förslag i tjänsteutlåtande den 14 maj 2007.

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslöt enligt förvaltningens förslag att

1. fullfölja överklagandet av länsstyrelsens beslut hos Miljödomstolen
2. återropa miljöförvaltningens tjänsteutlåtande som motivering till överklagandet.

§ 16

Ansökan om ändring av villkor för AB Fortum Värme samägt med Stockholms stads verksamhet vid Hässelbyverket

Remiss från miljödomstolen

Dnr 2007-004142-300

Skr

Förvaltningens förslag till yttrande framgick av tjänsteutlåtande den 13 augusti 2007.

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslöt enligt förvaltningens förslag att

1. tillstyrka bolagets ansökan avseende villkor 11 och 12
2. yrka på att Fortum Värmes förslag på villkor 10 ska lyda:
  - Bolaget ska genom effektivisering och hushållning sträva efter att minska den egna energianvändningen i verksamheten. Energianvändningen skall följas och årligen inrapporteras till tillsynsmyndigheten
3. yrka *dels* på att villkoret för svavelutsläpp för hela verket (villkor 2) begränsas till en nivå som är förenlig med bästa tillgängliga teknik (BAT), *dels* på att villkoret förses med ett andra stycke avseende kondenskraftverket (P4) så som föreslås i bolagets ansökan.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Åsa Romson (m) och ledamoten Stellan Hamrin (v).

”Det är otillfredsställande att bedömningen av vad som är för miljön bästa tillgängliga teknik (BAT) görs på fossila bränslen och inte på det för den globala miljön betydligt vänligare och idag fullt ekonomiskt och praktiskt tillgängliga biobränslena. Det innebär att de tillåtna nivåerna för flera utsläpp sätts betydligt högre än vad operatören faktiskt släpper ut. Miljöförvaltningen

borde se över om nya standarder utvecklas på andra håll för att fastställa vad som är bästa tillgängliga teknik även inräknat biobränslen.

De korta delar av året när Stockholm behöver riktigt mycket energi produceras denna energi med väldigt gammalmodig teknik. Nu när fjärrvärmenäten byggs ihop i Stockholm borde en översyn kunna göras kring vilka pannor som kan tas helt ur drift om vissa teknikförbättringar kan krävas på de pannor som bara används vid energitopparna.

Vi har även tidigare föreslagit att Fortum åläggs presentera en plan för när fossilbränslena kan fasa ut från fjärrvärmeproduktionen, det gäller även för dessa anläggningar.”

§ 17

Ansökan om ändring av villkor för AB Fortum Värme samägt med Stockholms stads verksamhet vid Hammarbyverket

Remiss från miljödomstolen

Dnr 2007-004145-300

Skr

Förvaltningens förslag till yttrande framgick av tjänsteutlåtande den 14 augusti 2007.

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslöt enligt förvaltningens förslag att

1. tillstyrka bolagets ansökan avseende villkor 2, 3, 5, 6 och 7.
2. yrka på att det i villkor 1 ska definieras var gränsen går mellan spets-/reservdrift och mer reguljär värmeproduktion (antal GWh).
3. yrka på att villkor 4 ska lyda:
  - Bolaget ska genom effektivisering och hushållning sträva efter att minska den egna energianvändningen i verksamheten. Energianvändningen skall följas och årligen inrapporteras till tillsynsmyndigheten.

Särskilt uttalande

Ordföranden Ulla Hamilton (m), ledamöterna Lennart Jansson (m), Lena Bring (m), Torbjörn Erbe (m), Per Ola Bosson (m) och Karin Karlsbro (fp) samt tjänstgörande ersättaren Nils Ingelström (m).

”Vi godkänner förvaltningens förslag till beslut. Angående beslutspunkt två vill vi emellertid påpeka följande. Vi anser att det är rimligt gränsen för villkor 1 definieras. Förvaltningen föreslår emellertid i sina synpunkter att denna gräns sätts till 15 Gwh, men vi saknar en konsekvensbeskrivning av detta förvaltningens förslag. Vi förutsätter att Fortum ges en möjlighet att bemöta förslaget och påståendet att 15 Gwh just motsvarar en veckas drift och att frågan kring när bolaget skall komma in med en anmälan och vad en sådan skall resultera i reds ut i samarbete med Fortum Värme.

Vi vill understryka vikten av att förvaltningens beslutsunderlag framöver innehåller en konsekvensanalys när förvaltningen lämnar egna förslag på villkor.”

Vice ordföranden Åsa Romson (m) och ledamoten Stellan Hamrin (v).

”Det är otillfredsställande att bedömningen av vad som är för miljön bästa tillgängliga teknik (BAT) görs på fossila bränslen och inte på det för den globala miljön betydligt vänligare och idag fullt ekonomiskt och praktiskt tillgängliga biobränslena. Det innebär att de tillåtna nivåerna för flera utsläpp sätts betydligt högre än vad operatören faktiskt släpper ut. Miljöförvaltningen borde se över om nya standarder utvecklas på andra håll för att fastställa vad som är bästa tillgängliga teknik även inräknat biobränslen.

De korta delar av året när Stockholm behöver riktigt mycket energi produceras denna energi med väldigt gammalmodig teknik. Nu när fjärrvärmenäten byggs ihop i Stockholm borde en översyn kunna göras kring vilka pannor som kan tas helt ur drift om vissa teknikförbättringar kan krävas på de pannor som bara används vid energitopparna.

Vi har även tidigare föreslagit att Fortum åläggs presentera en plan för när fossilbränslena kan fasa ut från fjärrvärmeproduktionen, det gäller även för dessa anläggningar.”

§ 18

Betänkandet GMO-skador i naturen och miljöbalkens försäkringar (SOU 2007:21)

Remiss från kommunstyrelsen

Dnr 2007-003821-251

Förvaltningens förslag till yttrande framgick av tjänsteutlåtande den 8 augusti 2007.

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslöt enligt förvaltningens förslag att

1. tillstyrka förslagen till reglering av GMO-skador i huvudsak under förutsättning att utredarna får ett tilläggsuppdrag att utreda möjligheten att lägga större ansvar på tillverkaren i förhållande till användaren
2. tillstyrka förslaget att nuvarande försäkringslösning för miljöskador och sanering ersätts av den s.k. myndighetslösningen där ersättningsreglerna administreras av en statlig myndighet
3. kategoriskt avstyrka förslaget i den s.k. myndighetslösningen, att kommunerna ska ha ansvaret för uppbörden i den nya ersättningsförordningen.

Särskilt uttalande

Ledamoten Stellan Hamrin (v) och vice ordföranden Åsa Romson (mp).

”Vänsterpartiet och miljöpartiet anser att EU ska vara en GMO-fri zon, och vi motsätter oss därför de försöksodlingar med GMO som finns i Sverige och EU. När nu GMO redan finns i begränsade områden är det av största vikt att det finns en tydlig i lagstiftning som gör det möjligt ställa en utövare till svars för eventuella skador på den biologiska mångfalden orsakade av GMO.”

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

§ 19

Förslag till Fördjupade Översiktplaner för Karolinska och Norra station

Remiss från stadsbyggnadsnämnden

Dnr 2005-000309-251

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslöt

1. bifalla förvaltningens förslag till beslut i punkterna 1, 2 och 4
2. avslå förvaltningens förslag till beslut avseende punkten 3, samt
3. därutöver anföra följande.

”Vi ställer oss positiva till förslagen att satsa på miljö- och energiteknik i området för Karolinska och Norra station. Som ett led i detta vore det även intressant att titta närmre på möjligheten att använda ny innovativ miljöteknik avseende transportsystem. Vi tror att en lösning med spårtaxi eller Skycab skulle vara ett bra komplement till kommunikationslösningarna och på ett bra sätt kunna binda ihop området kring Karolinska med Stockholms universitet och KTH.”

Ärendet

Förvaltningens förslag till yttrande framgick av tjänsteutlåtande den 14 juni 2007.

Yrkanden

Vice ordföranden Åsa Romson (mp) med instämmande av ledamoten Stellan Hamrin (v) yrkade enligt förvaltningens förslag att miljö- och hälsoskyddsnämndens skulle besluta

1. tillstyrka planförslaget
2. se över möjligheterna att utveckla särskild miljöprofil för området med bl.a. mål för energieffektivisering och byggande.
3. se över möjligheterna att begränsa tillgången till parkeringsplatser vid arbetsplatserna
4. se över möjligheterna att effektivisera energianvändningen i de byggnader som kommer att uppföras.

Ordförande Ulla Hamilton (m) med instämmande av ledamoten Karin Karlsbro (fp) yrkade att miljö- och hälsoskyddsnämnden skulle besluta

1. bifalla förvaltningens förslag till beslut i punkterna 1, 2 och 4
2. avslå förvaltningens förslag till beslut avseende punkten 3, samt
3. därutöver anföra följande.

”Vi ställer oss positiva till förslagen att satsa på miljö- och energiteknik i området för Karolinska och Norra station. Som ett led i detta vore det även intressant att titta närmre på möjligheten att använda ny innovativ miljöteknik avseende transportsystem. Vi tror att en lösning med spårtaxi eller Skycab skulle vara ett bra komplement till kommunikationslösningarna och på ett bra sätt kunna binda ihop området kring Karolinska med Stockholms universitet och KTH.”

Ledamoten Eva Louise Erlandsson Slorach (s) yrkade att miljö- och hälsoskyddsnämnden skulle besluta

1. i huvudsak godkänna förvaltningens förslag
2. därutöver anföra följande.

”Av ärendet framgår att den planerade bebyggelsen, både i denna fastighet och i resten av det planerade Norra Stationsområdet, av vilket detta är en del, kommer att bli mycket tät. I närområdet finns visserligen både Vasaparken och Nationalstadsparken, vilket naturligtvis är värdefullt, men dessa kan inte ersätta gröna, soliga gårdar eller parker i närmiljön. Det är också viktigt att inte göra om misstagen från Hammarby Sjöstad och bortse från behoven av kommunal service, lekplatser och annat som är nödvändigt för en god livsmiljö. Det är inte minst viktigt ur ett barnperspektiv, men också för till exempel äldre som inte alltid är så lätttröliga.

I projektet Norra Station räknar man med underskott på fyra miljarder, medan projektet riskerar att anpassas enbart för privata företag som producerar bostadsrätter samtidigt som man då ytterligare kommer att öka segregationen och ensidigheten i byggandet och boendet. Det är inte acceptabelt.

Vi vill också understryka vikten av att stadsdelen utformas som ett föredöme ur miljöperspektiv. Det finns inga goda argument för att inte väga in sådana målsättningar redan på planeringsstadiet och en så omfattande nybebyggelse, där en stadsdel nyskapas bokstavligen från grunden, måste ha som ambition att vara ekologiskt uthållig och inte bidra till klimatförändringar eller andra negativa miljöeffekter om det kunnat undvikas.”

Beslut

Efter framställda propositioner enligt dessa yrkanden beslöt miljö- och hälsoskyddsnämnden utan omröstning bifalla ordföranden Ulla Hamiltons yrkande.

Reservationer

Vice ordföranden Åsa Romson (mp) och ledamoten Stellan Hamrin (v) med hänvisning till sitt yrkande.

Ledamöterna Eva Louise Erlandsson Slorach (s), Malte Sigemalm (s), Ulla Jöhnk (s) och Godfrey Etyang (s) med hänvisning till sitt yrkande.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Åsa Romson (mp).

”Miljöpartiet har vid flera tillfällen föreslagit att utbyggnaden vid Norra Station bör innehålla flera projekt där spjutspetsteknik och byggmetoder används för att skapa miljömässigt bättre miljö och byggnader. Erfarenheten från Hammarby Sjöstad är att det tidigt i processen måste utpekats ett särskilt miljöplaneringsansvar och fastställas ett miljöprogram. Utan sådan initial och framåtsyftande miljöplanering överläts alla beslut om övergripande miljöstandard åt byggherrarna. Detta eftersom den borgerliga alliansen slopat även den allmänna standard för byggande i Stockholm som programmet för miljöanpassat byggande utgjorde.

Vi ställer oss positiva till förslagen att satsa på miljö- och energiteknik i området för Karolinska och Norra station. Som ett led i detta vore det även intressant att titta närmre på möjligheten att använda ny innovativ miljöteknik avseende transportsystem. Vi tror att en lösning med spårtaxi eller Skycab skulle vara ett bra komplement till kommunikationslösningarna och på ett bra sätt kunna binda ihop området kring Karolinska med Stockholms universitet och KTH.”

Ledamoten Stellan Hamrin (v).

”I byggandet av ett helt nytt område som Karolinska - Norra Station finns stora möjligheter att tänka nytt och modernt. Det är mycket prioriterat att ha ett helhetstänkande som syftar till att skapa en hållbar stadsdel, både ur ett miljömässigt och socialt perspektiv.

Vi vill att Karolinska - Norra Station ska bli en ny spjutspets ur ett miljöperspektiv, med inspiration och lärdom från Hammarby Sjöstad. Målsättningen är att bli ännu bättre, med exempelvis skarpare krav på miljöanpassat byggande och energisnåla hus.

En förutsättning för hela projektet är att området får bra kollektivtrafik. Tunnelbanebygget måste påskyndas och dessutom bör det även planeras för spårvagn istället för treans buss. Spårbinden trafik är en nödvändighet då busstrafiken i annat fall kommer att bli mycket omfattande, med omkring 150 passager i timmen.

Området ska planeras för att bli en transportsnål stadsdel, som både har god kollektivtrafik och en god tillgänglighet av dagligvaruhandel, förskolor etc inom gångavstånd för de boende. Det innebär också låga parkeringsnormer, som ger större utrymme för lekplatser och grönytor i den täta stadsmiljön. Bilpooler ska finnas inplanerade redan från början. Redan från början ska centralt sopsugssystem inrättas med hämtning i områdets ytterkanter för att förbättra servicen och miljön i området.

Utformningen med långsträckta kvarter riskerar att leda till en monoton och steril miljö trots vertikaliserade byggnader. Större variation i utförandet samt en eventuell uppdelning av vissa kvarter samt blandade höjder skulle därför vara önskvärt.

Planering av grönområden och offentliga platser är extra prioriterat i området eftersom det planeras för en hög exploateringsgrad. Här handlar det både om att ta till vara redan existerande gröna miljöer och att skapa nya grönytor insprängd i bebyggelsen. Viktigt är att området får goda kopplingar till Hagaparken, helst på ett sådant sätt att biologiska spridningskorridorer kan förstärkas. Den storskaliga trafiklösningen vid Norrtullsplatsen riskerar med nuvarande utformning att bli en påtaglig barriär. Grönytor och offentliga platser har stor betydelse för det sociala livet och ska därför vara attraktiva och lättillgängliga för alla invånare vilket är något som måste studeras i det fortsatta planarbetet.

Det är mycket viktigt att det planeras för offentlig service redan från början, t.ex. bibliotek, förskola, skola och lokaler för kulturverksamhet.

En annan viktig fråga är hur området görs till en blandad och levande stadsdel där alla har möjlighet att bo. För att undvika att förslaget ytterligare förvärrar segregationen i Stockholm bör det byggas en stor andel hyresrätter med rimlig hyra, eventuellt genom att delar av området avsätts för en tävling om att bygga billigt eller att en maxnivå för hyran sätts från början.

Remisstiderna för dessa typer av stora programsamråd ska vara särskilt långa för att underlätta för medborgare och andra berörda att komma till tals.”

§ 20

Program för kv. Spelbomskan 16 m.m. tillbyggnad av Stockholms stadsbibliotek i stadsdelen Vasastan

Remiss från stadsbyggnadsnämnden

Dnr 2007-001923-251

Förvaltningens förslag till yttrande framgick av tjänsteutlåtande den 25 juni 2007.

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslöt enligt förvaltningens förslag att

1. tillstyrka programförslaget under förutsättning att planhandlingarna kompletteras med åtgärder för dagvattenhantering och energihushållning i enlighet med tjänsteutlåtandet.

Särskilt uttalande

Ledamöterna Eva Louise Erlandsson Slorach (s), Malte Sigemalm (s), Ulla Jöhnk (s) och Godfrey Etyang (s).

Det är mycket glädjande att Stockholm har vågat genomföra en så djärv satsning som att komplettera Asplunds världskända byggnad för att på så sätt föra hans bibliotek vidare in i en ny tid. Den unika arkitektävling som genomfördes var världsunik i ansats och storlek och har resulterat i en rad spektakulära förslag. När nu Asplunds världskända byggnad ska föras in i en ny tid, vore det en skam om det inte skedde på ett sätt som manifesterade vår tids kunskap och förståelse för vikten av ekologiskt uthållig samhällsbyggnad. Det nya stadsbiblioteket bör också utgöra ett föredöme i detta avseende och inte bidra till stadens miljöbelastning.

§ 21

Program för butiksgalleria under Odenplan inom stadsdelen Vasastaden

Remiss från stadsbyggnadsnämnden

Dnr 2007-003902-251

Förvaltningens förslag till yttrande framgick av tjänsteutlåtande den 5 juli 2007.

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslöt enligt förvaltningens förslag att

1. tillstyrka fortsatt detaljplanarbete.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Åsa Romson (mp), ledamöterna Stellan Hamrin (v), Eva Louise Erlandsson (s), Malte Sigemalm (s), Ulla Jöhnk (s) och Godfrey Etyang (s).

”Kollektivtrafikförbindelserna till denna galleria kommer som miljöförvaltningen observerar vara mycket god. Konsekvenserna för småbutikstrukturen i området bör dock studeras mera,

liksom den ekonomiska risken för staden om marknaden för innerstadsgallerior blir mättad innan projektet gått i drift.”

§ 22

Kartläggning och beräkning av antal bullerexponerade enligt förordningen (2004:675) om omgivningsbuller

Dnr 2007-004259-211

Direktören anmälde förvaltningens förslag i tjänsteutlåtande den 27 juni 2007.

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslöt enligt förvaltningens förslag att

1. godkänna förvaltningens redovisning av genomförd kartläggning samt antal bullerexponerade personer inom beskrivna intervall
2. översända redovisningen till Naturvårdsverket
3. översända tjänsteutlåtandet för kännedom till trafiknämnden, stadsbyggnadsnämnden, stadsledningskontoret, Vägverket, Banverket, LFV och AB Storstockholms Lokaltrafik.

§ 23

Överklagande av länsstyrelsens inhibitionsbeslut av förelägganden om begränsning på innegården på fastigheten Repslagaren 29

Dnr 2006-004202-350

Dnr 2006-006817-350

Skr

Direktören anmälde förvaltningens förslag i tjänsteutlåtande den 16 augusti 2007.

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslöt enligt förvaltningens förslag att

1. fullfölja överklagandet av länsstyrelsens två skilda inhibitionsbeslut den 10 augusti 2007, dnr 505-07-71398 och 505-07-71391 och yrka att begränsningen ska gälla under prövningen
2. åberopa miljöförvaltningens tjänsteutlåtande till stöd för överklagandet.

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

§ 24

Godkännande av förvaltningschefens resa till Dalian i Kina

Dnr 2007-005180-105

Direktören anmälde förvaltningens förslag i tjänsteutlåtande den 21 augusti 2007.

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslöt enligt förvaltningens förslag att

1. godkänna förvaltningschefens resa till Dalian i Kina.

§ 25 Övrigt

Vice ordföranden Åsa Romson (mp) överlämnade en skrivelse med vissa frågor om parkeringspolitiken och åtgärdsprogrammet mot kvävedioxider och partiklar.

Beslut

På förslag av ordföranden beslöt miljö- och hälsoskyddsnämnden utan omröstning överlämna skrivelsen till förvaltningen för beredning.

Direktören informerade att Nordisk Byggdag kommer att avhållas den 20 till 21 september 2007. Ett tiotal platser står till förfogande. Förvaltningen är intresserad av fyra. Vidare upplyste direktören att FAH:s höstmöte den 9 till 10 oktober 2007 kommer att vara i Helsingborg.

Beslut

På förslag av ordföranden beslöt miljö- och hälsoskyddsnämnden utan omröstning delta i dessa arrangemang med tre förtroendevalda från vardera majoriteten respektive minoriteten som anmäler sig till förvaltningen.

§ 26 Förvaltningschefens information

Direktören lämnade först några upplysningar av praktisk natur och informerade därefter om förvaltningens *taxerevision*. Ärendet beräknas tas upp till septembersammanträdet. Direktören erinrade om att tidsplanen är knapp om taxorna ska finnas klara att använda vid årsskiftet. Förvaltningen är mycket angelägen om att kommunfullmäktige har möjlighet att behandla ärendena före årsskiftet eftersom det är fråga om årsavgifter och mot bakgrund av retroaktivitetsförbudet. Ändringarna innefattar på miljösidan en anpassning till den nya förordningen, fasta årliga avgiften för fastighetsägare tas bort och ersätts med timavgift, flera små höjningar som anpassar taxorna till en bättre kostnadstäckning för utfört arbete inom ramen för självkostnadsprincipen, tillsynen av naturvårdsområden får dock en högre höjning som bättre täcker arbetskostnaderna, timtaxan ändras från 800 till 875 kronor och djurskyddet får nu en timtaxa. Överslagsvis ökar tillsynsintäkterna till drygt 60 miljoner kronor genom att bl.a. hälsoskyddet ökar med cirka 10 miljoner kronor och plan- och miljö ökar med cirka 5 miljoner. Gamla miljötaxan omfattade alla tillstånds- och anmälningsplikter, nu tas bara sådana verksamheter med som finns i staden. Vissa författningsändringar på strålskyddssidan och i 38 § förordningen samt karantänsbestämmelserna ger nya och ändrade uppgifter samt avgifter. Förvaltningen har inlett en kontroll av företag som kan omfattas av förprövningsplikten i förordningen genom ett samarbete med SCB.

Avtalet om avknoppningen av *MiljöCentrum För Företag* har slutförhandlats. Fyra medarbetare vill ta över stadens miljödiplomering.

En rejäl *IT-satsning* behövs inom förvaltningen för förnyelse och utveckling på skilda angelägna områden. Medel har begärts men processen är inte riktigt samordnad med budgetarbetet och kan behöva särskild bevakning.

Direktören anmälde och överlämnade förvaltningens *ekonomiska månadsrapport*. Förvaltningen klarar i princip prognosen. Omslutningsförändringen är inte särskilt stor och har sin grund i personalförändringar på chefsnivå. Mer om ekonomin kommer i ”tvåan” till septembersammanträdet.

Direktören anmälde och överlämnade rättsfallspromemorian. Förvaltningens beslut hade stått sig väl i överinstanserna. I ett mindre antal fall hade besluten ändrats och några av ändringsbesluten hade överklagats såsom kontroversiella eller principiella.

Direktören upplyste att Nordens Större Städer kommer att hålla årets möte den 11 till 13 november 2007.

Vid protokollet:

Ingegerd Ström